

Z kroniki naukowej

VI POSIEDZENIE KOMISJI WIELOSTRONNEJ WSPÓLPRACY AKADEMII NAUK KRAJÓW SOCJALISTYCZNYCH

W dniach od 10 do 14 maja 1971 r. odbyło się w Balatonalmadi (Węgry) VI posiedzenie Komisji Wielostronnej Współpracy Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych do Badań nad Współczesnym Kapitalizmem. W sesji uczestniczyli przedstawiciele Akademii Nauk Bułgarii, Czechosłowacji, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Polski, Węgier i Związku Radzieckiego. W skład delegacji polskiej wchodził: z Zakładu Nauk Ekonomicznych PAN — doc. dr Jerzy Kleer, doc. dr Adam Szeworski oraz z Instytutu Zachodniego — dr Zdzisław Nowak, mgr Jerzy Bartosik.

W pierwszym punkcie porządku obrad uczestnicy konferencji wysłuchali referatu dyrektora Instytutu Ekonomicznego Węgierskiej Akademii Nauk, prof. dra Istvana Frissa, na temat aktualnych problemów ekonomicznego rozwoju Węgier oraz informacji kierownika Zakładu Nauk Ekonomicznych PAN, doc. dra A. Szeworskiego, na temat badań naukowych, prowadzonych w Polsce nad współczesnym kapitalizmem.

Następnie Komisja przyjęła do wiadomości uchwałę Czechosłowackiej Akademii Nauk o wyznaczeniu doktora Mirosława Rumlera jako kierownika Stałego Sekretariatu Komisji (na miejsce dotychczas pełniącego tę funkcję doc. dra Ludka Urbana) oraz o powierzeniu funkcji naczelnego redaktora „Biuletynu Informacyjnego” drowi Svatoplíkowi Tikalowi (na miejsce dra Vaclava Klause).

Dr Mirosław Rumler przedstawił sprawozdanie za okres ubiegły między V i VI posiedzeniem Komisji. W okresie sprawozdawczym prace Komisji uległy dalszemu zaktywizowaniu. Jeszcze wyraźniej uwidocznił się wpływ Komisji na badania naukowe podejmowane w krajach socjalistycznych, uczestniczących w pracach Komisji. Największe postępy w zakresie wielostronnej naukowej współpracy poczyniły międzynarodowe grupy robocze. Formalnie grupy te zostały powołane podczas posiedzenia Komisji w Warnie w maju 1970 r. Od tego czasu rozpoczęły regularną pracę międzynarodowe grupy robocze: badania ekonomiki rolnictwa krajów rozwiniętych, badania monopolizacji w warunkach współczesnego kapitalizmu oraz badania kapitalistycznej integracji ekonomicznej. Szczegółowe sprawozdania z działalności grup roboczych przedstawili kolejno: prof. dr Ju. Judanow (ZSRR), prof. dr L. Maier (NRD), dr Z. Nowak (Polska). Na podstawie przedłożonych sprawozdań stwierdzono, że powołanie wielostronnych grup i ich praca oznaczają znaczny postęp w zakresie badań problematyki współczesnego kapitalizmu.

Według oceny Komisji Problemowej, rozwój wielostronnej współpracy w okresie minionym osiągnął wysoki poziom. Zostały wypracowane nowe kierunki teoretyczne i formy organizacyjne tej współpracy. Regularne posiedzenia grup roboczych pozwalają na utrzymanie systematycznych kontaktów między naukowcami różnych krajów socjalistycznych, specjalizujących się w zakresie danej problematyki. Wielostronne sympozja (Moskwa — 1967, Jabłonna — 1969) i poprzedzające je dwustronne kontakty, umożliwiły kompleksowe przedyskutowanie szerokich problemów

naukowych. Letnie szkoły dla ekonomistów (CSRS — 1968, NRD — 1970) stwarzają warunki pogłębienia edukacji i teoretycznego przygotowania kadr naukowych młodych specjalistów. Regularne posiedzenia Komisji Problemowej, praca Stałego Sekretariatu i wydawanie „Biuletynu Informacyjnego” (ukazało się już 10 zeszytów) odgrywają również ważną rolę w koordynacji całej bieżącej działalności Komisji i zapewniają warunki dla najbardziej owocnej wielostronnej współpracy naukowej.

Komisja Problemowa, która rozpoczęła swoją działalność w 1966 r., praktycznie zamknęła swoją pierwszą 5-latkę. Okres ten wypełniają różnorodne formy współpracy i konkretne osiągnięcia naukowe oraz organizacyjne. Najistotniejsze miejsce w przyszłej pracy powinny zająć naukowe badania długoterminowych ekonomicznych i społeczno-politycznych perspektyw oraz tendencji krajów kapitalistycznych i to w celu: 1) dalszego rozwoju teorii marksistowsko-leninowskiej, 2) wzmocnienia pozycji postępowych sił w walce dwóch systemów, 3) wykorzystania niektórych wyników krytycznej analizy w praktycznej działalności gospodarczej krajów socjalistycznych.

W dalszej części obrad omawiano m.in. sprawy organizacji następnego sympozjum wielostronnego, nowych grup roboczych, szkół letnich, zawartości „Biuletynu Informacyjnego”, spotkań dwustronnych itp.

Sprawy III kolejnego sympozjum wielostronnego referował prof. Ju. Judanow (ZSRR). Podał, że projektuje się zorganizowanie tego sympozjum w roku 1973 w Związku Radzieckim. Tematem przewodnim sympozjum będzie problematyka długoterminowego prognozowania ekonomicznego we współczesnym kapitalizmie. Sympozjum poprzedzone będzie spotkaniami dwustronnymi — zgodnie z dotychczasową praktyką stosowaną przez Komisję.

Komisja zaaprobowała prośbę komitetu organizacyjnego IV Międzynarodowej Konferencji Ekonomistów-Marksistów, zajmującej się krytyką burżuazyjnej teorii ekonomicznej, dotyczącej powołania w ramach Komisji nowej grupy roboczej do badania tej problematyki. Komisja powierzyła organizację i koordynację prac tej grupy Instytutowi Ekonomicznemu Słowackiej Akademii Nauk (prof. dr S. Heretik). Według przedstawionych informacji, w najbliższym czasie rozpoczną działalność dalsze dwie grupy robocze: badania problematyki postępu naukowo-technicznego i podstawowych czynników wzrostu gospodarczego państw kapitalistycznych (koordynator ZSRR) oraz do badania problemów finansowo-kredytowych i walutowych współczesnego kapitalizmu (koordynator Bułgaria).

III kolejna letnia szkoła dla ekonomistów odbędzie się na przełomie sierpnia i września 1971 r. w ZSRR w okolicy miasta Wyborg (120 km od Leningradu). Tematyka szkoły przedstawia się następująco: *Współczesny państwowo-monopolistyczny kapitalizm*. Sprawy IV letniej szkoły, która ma być zorganizowana w Polsce w 1972 r. referował mgr J. Bartosik (Polska). Przyjęto podstawowe zasady organizacyjne i zatwierdzono ogólny program tej szkoły: *Ekonomiczna integracja w warunkach współczesnego kapitalizmu*.

Przedyskutowano także i zatwierdzono bardzo obszerny dziennik spotkań międzynarodowych i konferencji. Realizacja międzynarodowego programu badawczo-naukowego, zatwierdzonego na VI posiedzeniu Komisji Wielostronnej Współpracy będzie wymagała wzmoczonego wysiłku naukowego i organizacyjnego wszystkich środowisk naukowych w Polsce, zajmujących się badaniem współczesnego kapitalizmu.

Organizator konferencji — Instytut Ekonomiczny Węgierskiej Akademii Nauk, a szczególnie prof. dr Jozsef Nyilas — przygotował posiedzenie w sposób bardzo staranny. Następane VII zebranie odbędzie się wiosną 1972 r. w Rumunii.

Jerzy Bartosik